2025/121

29.1.2025

EUROOPA ÜHENDUSE JA ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE ÕHUTRANSPORDIALASE KOKKULEPPE ALUSEL LOODUD EUROOPA LIIDU / ŠVEITSI ÕHUTRANSPORDI ÜHISKOMITEE OTSUS nr 1/2025,

16. jaanuar 2025,

millega asendatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe lisa [2025/121]

EUROOPA LIIDU / ŠVEITSI ÕHUTRANSPORDIKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist õhutranspordialast kokkulepet (edaspidi „kokkulepe“), eriti selle artikli 23 lõiget 4,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Ainus artikkel

Alates 1. veebruarist 2025 asendatakse kokkuleppe lisa käesoleva otsuse lisaga.

Bern ja Brüssel, 16. jaanuar 2025

Ühiskomitee nimel

Euroopa Liidu delegatsiooni juht
Filip CORNELIS

Šveitsi delegatsiooni juht
Christian HEGNER

LISA

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel arvestatakse järgmist:

— 1. detsembril 2009 jõustunud Lissaboni lepingu alusel asendab Euroopa Liit Euroopa Ühenduse ja on selle õigusjärglane;

— iga kord, kui käesolevas lisas nimetatud õigusaktid sisaldavad viiteid Euroopa Ühenduse liikmesriikidele, mis on asendatud viidetega Euroopa Liidu liikmesriikidele, või nendega ühenduse loomise vajadusele, käsitatakse kõnealuseid viiteid käesoleva kokkuleppe kohaldamisel kehtivana ka Šveitsi suhtes või Šveitsiga ühenduse loomise vajaduse suhtes;

— kokkuleppe artiklite 4, 15, 18, 27 ja 35 viiteid nõukogu määrustele (EMÜ) nr 2407/92 ja (EMÜ) nr 2408/92 käsitatakse viidetena Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1008/2008;

— ilma et see piiraks käesoleva kokkuleppe artikli 15 kohaldamist, hõlmab järgmistes liidu direktiivides ja määrustes osutatud mõiste „ühenduse lennuettevõtja“ ka sellist lennuettevõtjat, kelle peamine tegevuskoht ja registrijärgne asukoht selle olemasolu korral paikneb Šveitsi territooriumil ja kellele on antud tegevusluba kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1008/2008. Kõiki viiteid nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2407/92 käsitatakse viidetena määrusele (EÜ) nr 1008/2008;

— kõiki järgmistes tekstides esinevaid viiteid asutamislepingu artiklitele 81 ja 82 või Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 101 ja 102 käsitatakse viidetena käesoleva kokkuleppe artiklitele 8 ja 9.

1. **Lennunduse liberaliseerimise ja muud tsiviillennunduses kohaldatavad õigusaktid**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta **määrus (EÜ) nr 1008/2008** ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (uuestisõnastamine) (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— määrus (EL) 2018/1139 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1),

— määrus (EL) 2020/696 (ELT L 165, 27.5.2020, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/2114 (ELT L 426, 17.12.2020, lk 1). Määrust (EL) 2020/2114 kohaldatakse Šveitsis tervikuna alates 18. detsembrist 2020,

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/2115 (ELT L 426, 17.12.2020, lk 4). Määrust (EL) 2020/2115 kohaldatakse Šveitsis tervikuna alates 18. detsembrist 2020.

Nõukogu 27. novembri 2000. aasta **direktiiv 2000/79/EÜ**, mis käsitleb Euroopa Lennuettevõtjate Ühenduse (AEA), Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF), Euroopa Lennumeeskonnaliikmete Liidu (ECA), Euroopa Piirkondlike Lennuettevõtjate Ühenduse (ERA) ja Rahvusvahelise Lennutranspordiettevõtjate Ühenduse (IACA) sõlmitud kokkulepet tsiviillennunduse lennupersonali tööaja korralduse kohta (EMPs kohaldatav tekst) (EÜT L 302, 1.12.2000, lk 57).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta **direktiiv 2003/88/EÜ** tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (ELT L 299, 18.11.2003, lk 9).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta **määrus (EÜ) nr 437/2003** reisijate, kauba ja posti õhuvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta (ELT L 66, 11.3.2003, lk 1).

Komisjoni 31. juuli 2003. aasta **määrus (EÜ) nr 1358/2003**, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 437/2003 reisijate, kauba ja posti õhuvedu käsitlevate statistiliste andmete kohta ja muudetakse selle I ja II lisa (ELT L 194, 1.8.2003, lk 9), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni määrus (EÜ) nr 158/2007 (ELT L 49, 17.2.2007, lk 9).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 785/2004** kindlustusnõuete kohta lennuettevõtjatele ja õhusõiduki käitajatele (ELT L 138, 30.4.2004, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 285/2010 (ELT L 87, 7.4.2010, lk 19),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/1118 (ELT L 243, 29.7.2020, lk 1).

Nõukogu 18. jaanuari 1993. aasta **määrus (EMÜ) nr 95/93** ühenduse lennujaamades teenindusaegade jaotamise ühiste eeskirjade kohta (EÜT L 14, 22.1.1993, lk 1) (artiklid 1–12), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— määrus (EÜ) nr 793/2004 (ELT L 138, 30.4.2004, lk 50),

— määrus (EL) 2020/459 (ELT L 99, 31.3.2020, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/1477 (ELT L 338, 15.10.2020, lk 4),

— määrus (EL) 2021/250 (ELT L 58, 19.2.2021, lk 1). Määruse (EMÜ) nr 95/93 (mida on muudetud määruse (EL) 2021/250 artikli 1 lõikega 6) artikli 10a lõikeid 1 ja 4 kohaldatakse Šveitsis alates 20. veebruarist 2021,

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1889 (ELT L 384, 29.10.2021, lk 20),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/255 (ELT L 42, 23.2.2022, lk 1),

— määrus (EL) 2022/2038 (ELT L 275, 25.10.2022, lk 14).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta **direktiiv 2009/12/EÜ** lennujaamatasude kohta (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 70, 14.3.2009, lk 11), muudetud järgmise õigusaktiga:

— otsus (EL) 2024/1254 (ELT L, 2024/1254, 30.4.2024).

Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta **direktiiv 96/67/EÜ** juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36) (artiklid 1–9, 11–23 ja 25), muudetud järgmise õigusaktiga:

— otsus (EL) 2024/1254 (ELT L, 2024/1254, 30.4.2024).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta **määrus (EÜ) nr 80/2009** toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 35, 4.2.2009, lk 47), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EL) 2024/1230 (ELT L, 2024/1230, 29.4.2024).

2. **Konkurentsieeskirjad**

Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta **määrus (EÜ) nr 1/2003** asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EMPs kohaldatav tekst) (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1) (artiklid 1–13, 15–45).

(Sel määral, mil kõnealune määrus on käesoleva kokkuleppe kohaldamiseks oluline. Kõnealuse määruse lisamine ei mõjuta käesoleva kokkuleppe kohast ülesannete jaotust.)

Komisjoni 7. aprilli 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 773/2004**, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaste menetluste teostamist komisjonis (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 123, 27.4.2004, lk 18), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni määrus (EÜ) nr 622/2008 (ELT L 171, 1.7.2008, lk 3).

Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 139/2004** kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

(artiklid 1–18, artikli 19 lõiked 1–2 ja artiklid 20–23)

Vastavalt ühinemismääruse artikli 4 lõikele 5 kohaldatakse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi vahel järgmist:

1) määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklis 3 määratletud koondumise puhul, mis ei ole ühenduse suhtes oluline kõnealuse määruse artikli 1 tähenduses ja mida on võimalik läbi vaadata vähemalt kolme EÜ liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni riikliku konkurentsiõiguse alusel, võivad kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud isikud või ettevõtjad enne asjaomastele ametiasutustele teatamist teha Euroopa Ühenduste Komisjonile põhjendatud ettepaneku, et koondumise peaks läbi vaatama komisjon;

2) Euroopa Komisjon edastab kõik määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 4 lõike 5 ja eelmise lõigu kohased ettepanekud viivitamata Šveitsi Konföderatsioonile;

3) kui Šveitsi Konföderatsioon väljendab rahulolematust juhtumi käsitlemise suunamise taotluse suhtes, jääb juhtum Šveitsi pädeva konkurentsiasutuse pädevusse ning seda ei suunata kõnealuse lõike kohaselt Šveitsi Konföderatsiooni pädevusest välja.

Seoses ühinemismääruse artikli 4 lõigetes 4 ja 5, artikli 9 lõigetes 2 ja 6 ning artikli 22 lõikes 2 osutatud tähtaegadega kohaldatakse järgmist:

1) Euroopa Komisjon edastab kõik asjaomased dokumendid vastavalt artikli 4 lõigetele 4 ja 5, artikli 9 lõigetele 2 ja 6 ning artikli 22 lõikele 2 viivitamata Šveitsi pädevale konkurentsiasutusele;

2) Šveitsi Konföderatsiooni puhul hakatakse määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 4 lõigetes 4 ja 5, artikli 9 lõigetes 2 ja 6 ning artikli 22 lõikes 2 osutatud tähtaegu arvestama alates ajast, mil Šveitsi pädev konkurentsiasutus on asjaomased dokumendid kätte saanud.

Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 802/2004**, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 133, 30.4.2004, lk 1) (artiklid 1–24), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1792/2006 (ELT L 362, 20.12.2006, lk 1),

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1033/2008 (ELT L 279, 22.10.2008, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 1269/2013 (ELT L 336, 14.12.2013, lk 1).

Komisjoni 16. novembri 2006. aasta **direktiiv 2006/111/EÜ** liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse ning teatavate ettevõtjate finantsläbipaistvuse kohta (kodifitseeritud versioon) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 318, 17.11.2006, lk 17).

Nõukogu 25. mai 2009. aasta **määrus (EÜ) nr 487/2009** asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes õhutranspordi sektoris (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 148, 11.6.2009, lk 1).

3. **Lennuohutus**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta **määrus (EL) 2018/1139**, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1087 (ELT L 236, 5.7.2021, lk 1),

— määrus (EL) 2024/1689 (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024).

Lennundusohutusametil on Šveitsis talle kõnealuse määruse kohaselt antud volitused.

Komisjonil on Šveitsis talle antud volitused otsuste puhul, mis on tehtud kõnealuse määruse artikli 2 lõigete 6 ja 7, artikli 41 lõike 6, artikli 62 lõike 5, artikli 67 lõigete 2 ja 3, artikli 70 lõike 4, artikli 71 lõike 2, artikli 76 lõike 4, artikli 84 lõike 1, artikli 85 lõike 9, artikli 104 lõike 3 punkti i, artikli 105 lõike 1 ja artikli 106 lõigete 1 ja 6 kohaselt.

Olenemata Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe lisa teise taandega ettenähtud horisontaalsest kohandusest, ei tõlgendata määruse (EL) 2018/1139 artiklis 127 nimetatud määruse (EL) nr 182/2011 sätetes viidatud „liikmesriiki“ Šveitsi kohta kehtivana.

Kõnealust määrust ei tõlgendata mingil juhul selliselt, et see annaks Euroopa Lennundusohutusametile volitused tegutseda Šveitsi nimel rahvusvaheliste lepingute raames muudel põhjustel kui tema selliste lepingute järgsete kohustuste täitmisel.

Käesolevas lepingus loetakse selle määruse sätteid järgmises kohanduses.

a) Artiklit 68 muudetakse järgmiselt:

i) lõike 1 punkti a lisatakse pärast sõna „liiduga“ sõnad „või Šveitsiga“;

ii) lisatakse järgmine lõige:

„4. Kui liit peab läbirääkimisi kolmanda riigiga, et sõlmida leping, mille kohaselt liikmesriik või lennundusohutusamet võivad välja anda sertifikaate asjaomase kolmanda riigi pädeva lennundusasutuse väljaantud sertifikaatide alusel, püüab ta tagada Šveitsile pakkumise samalaadse lepingu sõlmimiseks asjaomase kolmanda riigiga. Šveits püüab omakorda sõlmida kolmandate riikidega samalaadsed lepingud, kui on sõlminud liit.“

b) Artiklisse 95 lisatakse järgmine lõige:

„3. Erandina Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 12 lõike 2 punktist a võib lennundusohutusameti tegevdirektor võtta Šveitsi täieõiguslikke kodanikke tööle lepingu alusel.“

c) Artiklisse 96 lisatakse järgmine lõik:

„Šveits kohaldab lennundusohutusameti suhtes Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli, mis on esitatud käesoleva lisa A lisas, kooskõlas A lisa liitega.“

d) Artiklisse 102 lisatakse järgmine lõik:

„5. Šveits osaleb täielikult lennundusohutusameti juhatuses ning tal on seal ELi liikmesriikidega võrdsed õigused ja kohustused, välja arvatud hääleõigus.“

e) Artiklisse 120 lisatakse järgmine lõige:

„13. Šveits osaleb lõike 1 punktis b osutatud ühenduse rahalises panuses vastavalt järgmisele valemile:

$$S\ (0{,}2/100) + S\ [1 - (a+b)\ 0{,}2/100]\ c/C,$$

kus:

S = lennundusohutusameti eelarve osa, mis ei ole kaetud lõike 1 punktides c ja d märgitud tasude ja lõivudega;

a = assotsieerunud riikide arv,

b = ELi liikmesriikide arv,

c = Šveitsi osamaks Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) eelarvesse,

C = ELi liikmesriikide ja assotsieerunud riikide toetuse kogumaht ICAO eelarves.“

f) Artiklisse 122 lisatakse järgmine lõik:

„6. Šveitsis lennundusohutusameti tegevusega seotud osalejate suhtes teostatavat liidu finantskontrolli käsitlevad sätted on esitatud käesoleva lisa B lisas.“

g) Määruse I lisa laiendatakse järgmistele õhusõidukitele kui toodetele, mis kuuluvad komisjoni 3. augusti 2012. aasta määruse (EL) nr 748/2012 (millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise rakenduseeskirjad) ([1]) artikli 3 lõike 1 punkti a kohaldamisalasse:

õhusõiduk [HB-JES] – tüüp Gulfstream G-V;

õhusõiduk [HB-ZDF] – tüüp MD 900.

([1]) ELT L 224, 21.8.2012, lk 1.

h) Artikli 132 lõikes 1 käsitatakse viidet määrusele (EL) 2016/679 Šveitsi puhul viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele.

i) Artikli 140 lõige 6 ei kehti Šveitsi kohta.

Komisjoni 14. juuli 2022. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2022/1645**, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 rakendamise eeskirjad nõuete osas, mis on seotud selliste infoturvariskide juhtimisega, mis võivad mõjutada komisjoni määrustega (EL) nr 748/2012 ja (EL) nr 139/2014 hõlmatud organisatsioonide lennuohutust, ning muudetakse komisjoni määrusi (EL) nr 748/2012 ja (EL) nr 139/2014 (ELT L 248, 26.9.2022, lk 18).

Komisjoni 27. oktoobri 2022. aasta **rakendusmäärus (EL) 2023/203**, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 rakendamise eeskirjad nõuete osas, mis on seotud selliste infoturvariskide juhtimisega, mis võivad mõjutada lennuohutust ning mida kohaldatakse komisjoni määrustega (EL) nr 1321/2014, (EL) nr 965/2012, (EL) nr 1178/2011, (EL) 2015/340 ning komisjoni rakendusmäärustega (EL) 2017/373 ja (EL) 2021/664 hõlmatud organisatsioonide ning komisjoni määrustega (EL) nr 748/2012, (EL) nr 1321/2014, (EL) nr 965/2012, (EL) nr 1178/2011, (EL) 2015/340 ja (EL) nr 139/2014, komisjoni rakendusmäärustega (EL) 2017/373 ja (EL) 2021/664 hõlmatud pädevate asutuste suhtes, ning muudetakse komisjoni määrusi (EL) nr 1178/2011, (EL) nr 748/2012, (EL) nr 965/2012, (EL) nr 139/2014, (EL) nr 1321/2014, (EL) 2015/340 ning komisjoni rakendusmäärusi (EL) 2017/373 ja (EL) 2021/664 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1769 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 19),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1109 (ELT L, 2024/1109, 23.5.2024).

Komisjoni 12. oktoobri 2023. aasta **rakendusmäärus (EL) 2023/2117**, millega kehtestatakse andmekogu toimimiseks ja haldamiseks vajalikud eeskirjad ning üksikasjalikud nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1139 (ELT L, 2023/2117, 13.10.2023).

Viiteid määrusele (EL) 2016/679 ([2]) komisjoni rakendusmääruses (EL) 2023/2117 käsitatakse Šveitsi puhul viidetena asjakohastele riiklikele õigusaktidele.

Komisjoni 12. märtsi 2024. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2024/1403**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1139, sätestades tingimused ja menetlused, mille kohaselt Euroopa Liidu Lennundusohutusamet akrediteerib kvalifitseeritud üksusi (ELT L, 2024/1403, 24.5.2024).

Komisjoni 3. novembri 2011. aasta **määrus (EL) nr 1178/2011**, millega kehtestatakse tsiviillennunduses kasutatavate õhusõidukite meeskonnaga seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 311, 25.11.2011, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 290/2012 (ELT L 100, 5.4.2012, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) nr 70/2014 (ELT L 23, 28.1.2014, lk 25),

— komisjoni määrus (EL) nr 245/2014 (ELT L 74, 14.3.2014, lk 33),

— komisjoni määrus (EL) 2015/445 (ELT L 74, 18.3.2015, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2016/539 (ELT L 91, 7.4.2016, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2018/1065 (ELT L 192, 30.7.2018, lk 21),

— komisjoni määrus (EL) 2018/1119 (ELT L 204, 13.8.2018, lk 13),

— komisjoni määrus (EL) 2018/1974 (ELT L 326, 20.12.2018, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2019/27 (ELT L 8, 10.1.2019, lk 1),

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/430 (ELT L 75, 19.3.2019, lk 66),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1747 (ELT L 268, 22.10.2019, lk 23),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/359 (ELT L 67, 5.3.2020, lk 82),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/723 (ELT L 170, 2.6.2020, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2193 (ELT L 434, 23.12.2020, lk 13),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1310 (ELT L 284, 9.8.2021, lk 15),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/2227 (ELT L 448, 15.12.2021, lk 39),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/844 (ELT L 148, 31.5.2022, lk 24),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1111 (ELT L, 2024/1111, 23.5.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/2076 (ELT L, 2024/2076, 25.7.2024).

Komisjoni 4. märtsi 2020. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2020/723**, millega kehtestatakse üksikasjalikud normid kolmandate riikide piloodilubade tunnustamise kohta ja muudetakse määrust (EL) nr 1178/2011 (ELT L 170, 2.6.2020, lk 1).

Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta **määrus (EMÜ) nr 3922/91** tehniliste nõuete ja halduslikud protseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses (EÜT L 373, 31.12.1991, lk 4) (artiklid 1–3, artikli 4 lõige 2, artiklid 5–11 ja 13), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— määrus (EÜ) nr 1899/2006 (ELT L 377, 27.12.2006, lk 1),

— määrus (EÜ) nr 1900/2006 (ELT L 377, 27.12.2006, lk 176),

— komisjoni määrus (EÜ) nr 8/2008 (ELT L 10, 12.1.2008, lk 1),

— komisjoni määrus (EÜ) nr 859/2008 (ELT L 254, 20.9.2008, lk 1).

Vastavalt määruse (EL) 2018/1139 artiklile 139 tunnistatakse määrus (EMÜ) nr 3922/91 kehtetuks alates kuupäevast, mil hakatakse kohaldama määruse (EL) 2018/1139 artikli 32 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võetud üksikasjalikke norme lennu- ja tööajapiirangute ning puhkeajanõuete kohta seoses lennukitega tehtavate taksolendude, kiirabilendude ja ühe piloodiga ärilise lennutranspordi tegevustega.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta **määrus (EL) nr 996/2010** tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 295, 12.11.2010, lk 35), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— määrus (EL) nr 376/2014 (ELT L 122, 24.4.2014, lk 18),

— määrus (EL) 2018/1139 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1),

— määrus (EL) 2024/1230 (ELT L, 2024/1230, 29.4.2024).

Komisjoni 22. jaanuari 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 104/2004**, milles sätestatakse Euroopa Lennundusohutusameti apellatsiooninõukogu korraldust ja koosseisu käsitlevad eeskirjad (ELT L 16, 23.1.2004, lk 20).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta **määrus (EÜ) nr 2111/2005**, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivi 2004/36/EÜ artikkel 9 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 344, 27.12.2005, lk 15), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— määrus (EL) 2018/1139 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/661 (ELT L 83, 22.3.2023, lk 54).

Komisjoni 2. detsembri 2022. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2023/660**, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud nimekirja tarvis lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu või tegevuspiiranguid, ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 473/2006, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekirja tarvis, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu (ELT L 83, 22.3.2023, lk 47).

Komisjoni 22. märtsi 2006. aasta **määrus (EÜ) nr 474/2006**, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekiri lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu (ELT L 84, 23.3.2006, lk 14), viimati muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1601 (ELT L, 2024/1601, 31.5.2024).

Komisjoni 16. detsembri 2011. aasta **määrus (EL) nr 1332/2011**, millega kehtestatakse ühised õhuruumi kasutamise nõuded ja käitamisprotseduurid õhukokkupõrke vältimiseks (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 336, 20.12.2011, lk 20), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni määrus (EL) 2016/583 (ELT L 101, 16.4.2016, lk 7).

Komisjoni 16. juuli 2012. aasta **rakendusmäärus (EL) nr 646/2012**, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaste trahvide ja perioodiliste karistusmaksete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 187, 17.7.2012, lk 29).

Komisjoni 3. augusti 2012. aasta **määrus (EL) nr 748/2012**, millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise või deklareerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide pädevusnõuetega seotud rakenduseeskirjad (ELT L 224, 21.8.2012, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 7/2013 (ELT L 4, 9.1.2013, lk 36),

— komisjoni määrus (EL) nr 69/2014 (ELT L 23, 28.1.2014, lk 12),

— komisjoni määrus (EL) 2015/1039 (ELT L 167, 1.7.2015, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2016/5 (ELT L 3, 6.1.2016, lk 3),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/897 (ELT L 144, 3.6.2019, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/570 (ELT L 132, 27.4.2020, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/699 (ELT L 145, 28.4.2021, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1088 (ELT L 236, 5.7.2021, lk 3),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/201 (ELT L 33, 15.2.2022, lk 7),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/203 (ELT L 33, 15.2.2022, lk 46),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/1253 (ELT L 191, 20.7.2022, lk 45),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1358 (ELT L 205, 5.8.2022, lk 7),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/1361 (ELT L 205, 5.8.2022, lk 127),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1645 (ELT L 248, 26.9.2022, lk 18),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/1028 (ELT L 139, 26.5.2023, lk 10),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/1108 (ELT L, 2024/1108, 23.5.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1110 (ELT L, 2024/1110, 23.5.2024).

Komisjoni 5. oktoobri 2012. aasta **määrus (EL) nr 965/2012**, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 296, 25.10.2012, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 800/2013 (ELT L 227, 24.8.2013, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) nr 71/2014 (ELT L 23, 28.1.2014, lk 27),

— komisjoni määrus (EL) nr 83/2014 (ELT L 28, 31.1.2014, lk 17),

— komisjoni määrus (EL) nr 379/2014 (ELT L 123, 24.4.2014, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2015/140 (ELT L 24, 30.1.2015, lk 5),

— komisjoni määrus (EL) 2015/1329 (ELT L 206, 1.8.2015, lk 21),

— komisjoni määrus (EL) 2015/640 (ELT L 106, 24.4.2015, lk 18),

— komisjoni määrus (EL) 2015/2338 (ELT L 330, 16.12.2015, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2016/1199 (ELT L 198, 23.7.2016, lk 13),

— komisjoni määrus (EL) 2017/363 (ELT L 55, 2.3.2017, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2018/394 (ELT L 71, 14.3.2018, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2018/1042 (ELT L 188, 25.7.2018, lk 3), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/745 (ELT L 176, 5.6.2020, lk 11),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/1975 (ELT L 326, 20.12.2018, lk 53),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1387 (ELT L 229, 5.9.2019, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1176 (ELT L 259, 10.8.2020, lk 10),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1384 (ELT L 228, 4.9.2019, lk 106),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2036 (ELT L 416, 11.12.2020, lk 24); määruse (EL) 2020/2036 lisa punkte 4–6 kohaldatakse Šveitsis alates 31. detsembrist 2020,

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1062 (ELT L 229, 29.6.2021, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1296 (ELT L 282, 5.8.2021, lk 5),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/2237 (ELT L 450, 16.12.2021, lk 21),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/414 (ELT L 85, 14.3.2022, lk 4),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/790 (ELT L 141, 20.5.2022, lk 13),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2203 (ELT L 293, 14.11.2022, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2502 (ELT L 325, 20.12.2022, lk 56),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/217 (ELT L 30, 2.2.2023, lk 11),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1020 (ELT L 137, 25.5.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1754 (ELT L 224, 12.9.2023, lk 16),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1111 (ELT L, 2024/1111, 23.5.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/2076 (ELT L, 2024/2076, 25.7.2024).

Komisjoni 28. juuni 2013. aasta **rakendusmäärus (EL) nr 628/2013**, milles käsitletakse Euroopa Lennundusohutusameti töömeetodeid standardimiskontrollide korraldamisel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 eeskirjade kohaldamise järelevalvel ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 736/2006 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 179, 29.6.2013, lk 46).

Komisjoni 12. veebruari 2014. aasta **määrus (EL) nr 139/2014**, millega kehtestatakse lennuväljadega seotud nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 44, 14.2.2014, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) 2017/161 (ELT L 27, 1.2.2017, lk 99),

— komisjoni määrus (EL) 2018/401 (ELT L 72, 15.3.2018, lk 17),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/469 (ELT L 104, 3.4.2020, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1177 (ELT L 259, 10.8.2020, lk 12),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/1234 (ELT L 282, 31.8.2020, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2020/2148 (ELT L 428, 18.12.2020, lk 10),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/208 (ELT L 35, 17.2.2022, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/697 (ELT L 130, 4.5.2022, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1645 (ELT L 248, 26.9.2022, lk 18),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/2074 (ELT L 280, 28.10.2022, lk 4),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/369 (ELT L 51, 20.2.2023, lk 23),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/894 (ELT L, 2024/894, 20.3.2024),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/405 (ELT L, 2024/405, 11.4.2024),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/1400 (ELT L, 2024/1400, 24.5.2024).

Komisjoni 16. detsembri 2019. aasta **rakendusmäärus (EL) 2019/2153**, milles käsitletakse Euroopa Liidu lennundusohutusametile makstavaid lõive ja tasusid ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 319/2014 (ELT L 327, 17.12.2019, lk 36).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta **määrus (EL) nr 376/2014**, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 122, 24.4.2014, lk 18), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EL) 2018/1139 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

Komisjoni 26. novembri 2021. aasta **rakendusmäärus (EL) 2021/2082**, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 rakendamise kord seoses Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemiga (ELT L 426, 29.11.2021, lk 32).

Komisjoni 29. aprilli 2014. aasta **määrus (EL) nr 452/2014**, millega kehtestatakse kolmandate riikide käitajate lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 133, 6.5.2014, lk 12), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) 2016/1158 (ELT L 192, 16.7.2016, lk 21),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/659 (ELT L 83, 22.3.2023, lk 38).

Komisjoni 26. novembri 2014. aasta **määrus (EL) nr 1321/2014** õhusõidukite ja lennundustoodete ning nende osade ja seadmete jätkuva lennukõlblikkuse ning sellega tegelevate organisatsioonide ja isikute sertifitseerimise kohta (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 362, 17.12.2014, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) 2015/1088 (ELT L 176, 7.7.2015, lk 4),

— komisjoni määrus (EL) 2015/1536 (ELT L 241, 17.9.2015, lk 16),

— komisjoni määrus (EL) 2017/334 (ELT L 50, 28.2.2017, lk 13),

— komisjoni määrus (EL) 2018/750 (ELT L 126, 23.5.2018, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) 2018/1142 (ELT L 207, 16.8.2018, lk 2),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1383 (ELT L 228, 4.9.2019, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1384 (ELT L 228, 4.9.2019, lk 106),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/270 (ELT L 56, 27.2.2020, lk 20),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1159 (ELT L 257, 6.8.2020, lk 14),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/685 (ELT L 143, 27.4.2021, lk 6),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/700 (ELT L 145, 28.4.2021, lk 20). Määruse (EL) 2021/700 artikli 1 punkti 1 ja I lisa punkte 5, 6 ja 8 kohaldatakse Šveitsis alates 18. maist 2021,

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1963 (ELT L 400, 12.11.2021, lk 18),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/410 (ELT L 84, 11.3.2022, lk 20),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/1360 (ELT L 205, 5.8.2022, lk 115),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/989 (ELT L 135, 23.5.2023, lk 53),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1152 (ELT L 152, 13.6.2023, lk 5).

Komisjoni 20. veebruari 2015. aasta **määrus (EL) 2015/340**, millega kehtestatakse lennujuhtide lubade ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaste sertifikaatidega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused, muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 923/2012 ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 805/2011 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 63, 6.3.2015, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/893 (ELT L 118, 4.5.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/2163 (ELT L, 2023/2163, 18.10.2023).

Komisjoni 23. aprilli 2015. aasta **määrus (EL) 2015/640**, milles käsitletakse teatavat liiki lennutegevuse suhtes kohaldatavaid täiendavaid lennukõlblikkustingimusi ja millega muudetakse määrust (EL) nr 965/2012 (ELT L 106, 24.4.2015, lk 18), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/133 (ELT L 25, 29.1.2019, lk 14),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1159 (ELT L 257, 6.8.2020, lk 14),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/97 (ELT L 31, 29.1.2021, lk 208); määruse (EL) 2021/97 artiklit 1 kohaldatakse Šveitsis alates 26. veebruarist 2021, välja arvatud I lisa punkti 1, mida kohaldatakse Šveitsis alates 16. veebruarist 2021,

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/1254 (ELT L 191, 20.7.2022, lk 47).

Komisjoni 29. juuni 2015. aasta **rakendusmäärus (EL) 2015/1018**, millega kehtestatakse tsiviillennunduse selliste juhtumiliikide loetelu, millest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 376/2014 tuleb kohustuslikus korras teatada (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 163, 30.6.2015, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/3 (ELT L 1, 5.1.2022, lk 3).

Komisjoni 19. detsembri 2016. aasta **otsus (EL) 2016/2357**, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakenduseeskirjade tõhusa järgimisega seotud puudusi koolitusorganisatsiooni Hellenic Aviation Training Academy (HATA) välja antud tunnistuste ja nende alusel välja antud osa 66 kohaste lubade osas (teatavaks tehtud numbri C(2016) 8645 all) (ELT L 348, 21.12.2016, lk 72).

Komisjoni 13. märtsi 2018. aasta **määrus (EL) 2018/395**, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad õhupallilendude ja õhupalli lennumeeskonna liikmete lubade suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1139 (ELT L 71, 14.3.2018, lk 10), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/357 (ELT L 67, 5.3.2020, lk 34),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1874 (ELT L 378, 26.10.2021, lk 4).

Komisjoni 14. detsembri 2018. aasta **rakendusmäärus (EL) 2018/1976**, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad õhupallilendude ja õhupalli lennumeeskonna liikmete lubade suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1139 (ELT L 326, 20.12.2018, lk 64), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/358 (ELT L 67, 5.3.2020, lk 57),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1874 (ELT L 378, 26.10.2021, lk 4).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta **määrus (EL) 2019/494** lennundusohutuse teatavate aspektide kohta seoses Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumisega liidust (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 85 I, 27.3.2019, lk 11).

Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2019/945** mehitamata õhusõidukite süsteemide ja mehitamata õhusõidukite süsteemide kolmandate riikide käitajate kohta (ELT L 152, 11.6.2019, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni 27. aprilli 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/1058 (ELT L 232, 20.7.2020, lk 1),

— komisjoni 22. märtsi 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/851 (ELT L 150, 1.6.2022, lk 21),

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/1108 (ELT L, 2024/1108, 23.5.2024).

Määruse (EL) 2019/945 artikli 2 lõikes 1 loetletud toodete suhtes kohaldab Šveits selles määruses osutatud õigusakte, nagu need on lisatud käesolevasse lisasse, võttes arvesse alljärgnevat loetelu ja asjaolu, et käesoleva lisa teist taanet kohaldatakse ka nende õigusaktide suhtes:

— määrus (EÜ) nr 765/2008, ([3]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/945 artikli 3 punktis 9, artiklis 15, artikli 19 lõikes 2 ja artikli 39 lõike 1 punktis a,

— määrus (EL) nr 1025/2012, ([4]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/945 artikli 3 punktis 20 ja artikli 37 lõikes 3,

— direktiiv 2009/48/EÜ, ([5]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/945 artikli 4 lõikes 2 ja artikli 13 lõike 2 punktis c ning lisa 1. osa punktis 10,

— direktiiv 2006/42/EÜ, ([6]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/945 artikli 4 lõikes 2, kaasa arvatud

  — direktiiv 73/23/EMÜ, ([7]) nagu on osutatud direktiivi 2006/42/EÜ artikli 1 lõike 2 punktis k ja I lisa punktis 1.5.1, pidades silmas, et direktiiv 73/23/EMÜ on kehtetuks tunnistatud ja viiteid sellele tuleb tõlgendada viidetena direktiivi 2014/35/EL ([8]) asjakohastele sätetele,

— määrus (EL) 2019/1020, ([9]) sealhulgas määruse (EL) 2019/945 artikli 5 lõikes 3 ning artiklites 35 ja 36 sisalduvad viited asjaomasele määrusele, pidades silmas, et viiteid määrusest (EÜ) nr 765/2008 välja jäetud sätetele tuleb tõlgendada viidetena määruse (EL) 2019/1020 ([10]) asjakohastele sätetele, ning see hõlmab ka järgmist:

  — määrus (EL) 2019/515, ([11]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/1020 artikli 8 lõikes 2, selles ulatuses, mis on seotud toodete kontaktpunktidega,

  — määrus (EÜ) nr 765/2008, nagu on osutatud määruse (EL) 2019/1020 artikli 11 lõikes 5,

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30), muudetud määrusega (EL) 2019/1020 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12), viimati muudetud direktiiviga (EL) 2015/1535 (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.6.2009, lk 1), viimati muudetud komisjoni direktiiviga (EL) 2021/903 (ELT L 197, 4.6.2021, lk 110).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 24), viimati muudetud määrusega (EL) 2019/1243 (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241).

([7]) Nõukogu 19. veebruari 1973. aasta direktiiv 73/23/EMÜ teatavates pingevahemikes kasutatavaid elektriseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 77, 26.3.1973, lk 29), kehtetuks tunnistatud järgmise õigusaktiga:
  — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/95/EÜ (ELT L 374, 27.12.2006, lk 10), kehtetuks tunnistatud järgmise õigusaktiga:
  — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL (ELT L 96, 29.3.2014, lk 357).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL teatavates pingevahemikes kasutatavate elektriseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 357).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

([10]) Vaata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011, artikkel 39.

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/515, mis käsitleb teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate kaupade vastastikust tunnustamist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 764/2008 (ELT L 91, 29.3.2019, lk 1).

— direktiiv 2001/95/EÜ, ([12]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/1020 artikli 20 lõikes 4 ja artikli 34 lõikes 4.

Määruse (EL) 2019/1020 artikli 1 lõikes 1 (lause viimane osa), artikli 3 punktis 1, artikli 3 punktis 2, artikli 3 punktis 9, artikli 3 punktis 12 (lause esimene osa), artikli 3 punktis 21, artikli 4 lõikes 1 (lause viimane osa), artikli 4 lõike 2 punktis a, artikli 4 lõike 2 punktis b, artikli 4 lõike 2 punktis d, artikli 5 lõikes 2, artiklis 6, artikli 21 lõikes 1 (lause viimane osa), artikli 29 lõikes 2, artikli 31 lõike 2 punktis p esitatud viiteid „liidule“ käsitatakse samamoodi viidetena Šveitsile.

Määruse (EL) 2019/1020 artikli 14 lõikes 2 ja artiklis 17 esitatud viiteid liidu õigusele käsitatakse Šveitsi puhul viidetena asjakohastele riiklikele õigusaktidele.

Määruse (EL) 2019/945 artikli 1 lõikes 2, artikli 2 lõikes 3, artikli 3 punktis 14, artikli 3 punktis 15, artikli 3 punktis 18, artikli 3 punktis 19, artikli 6 lõikes 1, artikli 7 lõike 2 punktis a, artikli 8 lõikes 1, artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõikes 1, artikli 35 lõikes 1, artikli 36 lõikes 3, artikli 38 lõikes 2, artikli 41 lõikes 3 ja 5. jao pealkirja esimeses viites esitatud viiteid „liidule“ käsitatakse samamoodi viidetena Šveitsile.

Komisjoni 24. mai 2019. aasta **rakendusmäärus (EL) 2019/947** mehitamata õhusõidukite käitamise normide ja menetluste kohta (ELT L 152, 11.6.2019, lk 45), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni 12. mai 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/639 (ELT L 150, 13.5.2020, lk 1),

— komisjoni 4. juuni 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/746 (ELT L 176, 5.6.2020, lk 13),

— komisjoni 15. juuli 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/1166 (ELT L 253, 16.7.2021, lk 49),

— komisjoni 14. märtsi 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/425 (ELT L 87, 15.3.2022, lk 20),

— komisjoni 1. aprilli 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/525 (ELT L 105, 4.4.2022, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1110 (ELT L, 2024/1110, 23.5.2024).

Mehitamata õhusõidukite süsteemide suhtes kohaldab Šveits kõnealuses määruses osutatud õigusakte, nagu need on lisatud käesolevasse lisasse, võttes arvesse alljärgnevat loetelu ja asjaolu, et käesoleva lisa teist taanet kohaldatakse ka nende õigusaktide suhtes:

— direktiiv 2009/48/EÜ, ([13]) nagu on osutatud määruse (EL) 2019/947 artikli 9 lõike 2 punktis a ja artikli 14 lõike 5 punkti a alapunktis ii.

Viidet määrusele (EL) 2016/679 ([14]) määruse (EL) 2019/947 lisa B osa punkti UAS.SPEC.050 alapunkti 1 alapunkti a alapunktis iv käsitatakse Šveitsi puhul viitena asjakohastele riiklikele õigusaktidele.

Komisjoni 13. märtsi 2024. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2024/1107**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1139, kehtestades üksikasjalikud normid, mida kohaldatakse sertifitseeritud mehitamata õhusõiduki süsteemide ja nende komponentide jätkuva lennukõlblikkuse suhtes ning sellega tegelevate organisatsioonide ja isikute sertifitseerimise suhtes (ELT L, 2024/1107, 23.5.2024).

Komisjoni 10. aprilli 2024. aasta **rakendusmäärus (EL) 2024/1109**, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 rakenduseeskirjad, milles käsitletakse nõudeid ja haldusmenetlusi, mida pädevad asutused kohaldavad seoses sertifitseeritud mehitamata õhusõiduki süsteemide jätkuva lennukõlblikkuse sertifitseerimise, järelevalve ja asjaomaste nõuete täitmise tagamisega, ning muudetakse rakendusmäärust (EL) 2023/203 (ELT L, 2024/1109, 23.5.2024).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4), viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 596/2009 (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14).

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.6.2009, lk 1), viimati muudetud komisjoni direktiiviga (EL) 2021/903 (ELT L 197, 4.6.2021, lk 110).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Komisjoni 30. juuli 2024. aasta **rakendusotsus (EL) 2024/2103** delegeeritud määruse (EL) 2019/945 toetuseks koostatud mehitamata õhusõidukite otsese kaugidentimise harmoneeritud standardi kohta (ELT L, 2024/2103, 1.8.2024).

Komisjoni 1. juuli 2019. aasta **rakendusotsus (EL) 2019/1128**, milles käsitletakse Euroopa keskses andmekogus talletatud lennuohutusalastele soovitustele ja neile antud vastustele juurdepääsu õigusi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2012/780/EL (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 177, 2.7.2019, lk 112).

Komisjoni 6. oktoobri 2020. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2020/2034**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 376/2014 seoses Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemiga (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 416, 11.12.2020, lk 1).

Komisjoni 22. aprilli 2021. aasta **rakendusmäärus (EL) 2021/664** U-space'i õigusraamistiku kohta (ELT L 139, 23.4.2021, lk 161), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1).

4. **Lennundusjulgestus**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta **määrus (EÜ) nr 300/2008**, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 18/2010 (ELT L 7, 12.1.2010, lk 3),

— määrus (EL) 2024/1689 (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024).

Komisjoni 2. aprilli 2009. aasta **määrus (EÜ) nr 272/2009**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 300/2008 lisas sätestatud tsiviillennundusjulgestuse ühiseid põhistandardeid (ELT L 91, 3.4.2009, lk 7), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) nr 297/2010 (ELT L 90, 10.4.2010, lk 1),

— komisjoni määrus (EL) nr 720/2011 (ELT L 193, 23.7.2011, lk 19),

— komisjoni määrus (EL) nr 1141/2011 (ELT L 293, 11.11.2011, lk 22),

— komisjoni määrus (EL) nr 245/2013 (ELT L 77, 20.3.2013, lk 5).

Komisjoni 18. detsembri 2009. aasta **määrus (EL) nr 1254/2009**, milles sätestatakse kriteeriumid, mille kohaselt on liikmesriikidel võimalik teha erandeid tsiviillennundusjulgestuse ühistest põhistandarditest ja võtta vastu alternatiivsed julgestusmeetmed (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 338, 19.12.2009, lk 17), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni määrus (EL) 2016/2096 (ELT L 326, 1.12.2016, lk 7).

Komisjoni 26. jaanuari 2010. aasta **määrus (EL) nr 72/2010**, millega nähakse ette tsiviillennundusjulgestuse valdkonnas korraldatavate komisjoni inspekteerimiste kord (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 23, 27.1.2010, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/472 (ELT L 85, 1.4.2016, lk 28).

Komisjoni 5. novembri 2015. aasta **rakendusmäärus (EL) 2015/1998**, millega nähakse ette lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamise üksikasjalikud meetmed (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 299, 14.11.2015, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/2426 (ELT L 334, 22.12.2015, lk 5),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/815 (ELT L 122, 13.5.2017, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/55 (ELT L 10, 13.1.2018, lk 5),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/103 (ELT L 21, 24.1.2019, lk 13), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/910 (ELT L 208, 1.7.2020, lk 43),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/413 (ELT L 73, 15.3.2019, lk 98),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1583 (ELT L 246, 26.9.2019, lk 15), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/910 (ELT L 208, 1.7.2020, lk 43),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/111 (ELT L 21, 27.1.2020, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/910 (ELT L 208, 1.7.2020, lk 43),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/255 (ELT L 58, 19.2.2021, lk 23). Määruse (EL) 2021/255 lisa punkte 15, 18–19 ja 32 kohaldatakse Šveitsis alates 11. märtsist 2021,

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/421 (ELT L 87, 15.3.2022, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/463 (ELT L 94, 23.3.2022, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/1174 (ELT L 183, 8.7.2022, lk 35), v.a määruse (EL) 2015/1998 lisa uue punkti 11.1.1 alapunkt b, nagu on osutatud määruse (EL) 2022/1174 lisa punktis 35,

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/566 (ELT L 74, 13.3.2023, lk 47),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1255 (ELT L, 2024/1255),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/2108 (ELT L, 2024/2108).

Komisjoni 16. novembri 2015. aasta **rakendusotsus C(2015) 8005**, millega nähakse ette üksikasjalikud meetmed määruse (EÜ) nr 300/2008 artikli 18 punktis a osutatud teavet sisaldavate lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamiseks (ELTs avaldamata), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusotsus C(2017) 3030,

— komisjoni rakendusotsus C(2018) 4857,

— komisjoni rakendusotsus C(2019) 132, muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusotsus C(2020) 4241,

— komisjoni rakendusotsus C(2021) 0996,

— komisjoni rakendusotsus C(2022) 4638,

— komisjoni rakendusotsus C(2023) 1569,

— komisjoni rakendusotsus C(2024) 2826.

Komisjoni 3. detsembri 2021. aasta **otsus (EL) 2021/2147** ELi märgist kandvate tsiviillennundusjulgestusseadmete heakskiitmise kohta (ELT L 433, 6.12.2021, lk 25).

5. **Lennuliikluse korraldamine**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 549/2004**, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EÜ) nr 1070/2009 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34).

Komisjonil on Šveitsis talle artiklite 6, 8, 10, 11 ja 12 kohaselt antud volitused.

Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

lõikes 2 tuleks sõnad „ühenduse tasandil“ asendada sõnadega „ühenduse tasandil, kaasates Šveitsi“.

Olenemata Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe lisa teises taandes sätestatud horisontaalsest kohandusest, ei tõlgendata määruse (EÜ) nr 549/2004 artiklis 5 ega selles mainitud otsuse 1999/468/EÜ sätetes viidatud „liikmesriiki“ Šveitsi kohta kehtivana.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 550/2004** aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 10), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EÜ) nr 1070/2009 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34).

Komisjonil on Šveitsis talle artiklite 9a, 9b, 15, 15a, 16 ja 17 kohaselt antud volitused.

Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel muudetakse kõnealust määrust järgmiselt.

a) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

lõikesse 2 lisatakse pärast sõna „ühenduses“ sõnad „ja Šveitsis“.

b) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

lõigetesse 1 ja 6 lisatakse pärast sõna „ühenduses“ sõnad „ja Šveitsis“.

c) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

lõikesse 1 lisatakse pärast sõna „ühenduses“ sõnad „ja Šveitsis“.

d) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

lõikesse 1 lisatakse pärast sõna „ühenduses“ sõnad „ja Šveitsis“.

e) Artikli 16 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon edastab oma otsuse liikmesriikidele ning teavitab sellest teenuseosutajaid, kui see on õiguslikult asjassepuutuv.“

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 551/2004** õhuruumi korraldamise ja kasutamise kohta ühtses Euroopa taevas (õhuruumi määrus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 20), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EÜ) nr 1070/2009 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 34).

Komisjonil on Šveitsis talle artiklite 3a, 6 ja 10 kohaselt antud volitused.

Komisjoni 23. detsembri 2005. aasta **määrus (EÜ) nr 2150/2005**, milles sätestatakse ühised eeskirjad õhuruumi paindlikuks kasutamiseks (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 342, 24.12.2005, lk 20).

Nõukogu 27. veebruari 2007. aasta **määrus (EÜ) nr 219/2007** ühisettevõtte loomise kohta Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) väljaarendamiseks (ELT L 64, 2.3.2007, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— nõukogu määrus (EÜ) nr 1361/2008 (ELT L 352, 31.12.2008, lk 12),

— nõukogu määrus (EL) nr 721/2014 (ELT L 192, 1.7.2014, lk 1).

Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta **rakendusmäärus (EL) 2017/373**, millega sätestatakse lennuliikluse korraldamise teenuste ja aeronavigatsiooniteenuste osutajate ning muude lennuliikluse korraldamise võrgustiku funktsioonide suhtes ja kõigi nende järelevalve suhtes kohaldatavad ühisnõuded ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 482/2008, rakendusmäärused (EL) nr 1034/2011, (EL) nr 1035/2011 ja (EL) 2016/1377 ning muudetakse määrust (EL) nr 677/2011 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 62, 8.3.2017, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/469 (ELT L 104, 3.4.2020, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1177 (ELT L 259, 10.8.2020, lk 12),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/665 (ELT L 139, 23.4.2021, lk 184),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1338 (ELT L 289, 12.8.2021, lk 12),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/938 (ELT L 209, 10.8.2022, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2345 (ELT L 311, 2.12.2022, lk 58),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/203 (ELT L 31, 2.2.2023, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1771 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 49),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/403 (ELT L, 2024/403, 11.4.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1111 (ELT L, 2024/1111, 23.5.2024).

Komisjoni 14. juuli 2023. aasta **delegeeritud määrus (EL) 2023/1768**, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise / aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja lennuliikluse korraldamise / aeronavigatsiooniteenuste koostisosade sertifitseerimise ja deklareerimise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 228, 15.9.2023, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/1473 (ELT L, 2024/1473, 24.5.2024).

Komisjoni 12. septembri 2023. aasta **rakendusmäärus (EL) 2023/1769**, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise ja aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja koostisosade projekteerimises või tootmises osalevate organisatsioonide sertifitseerimise tehnilised nõuded ja haldusmenetlused ning muudetakse rakendusmäärust (EL) 2023/203 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 19).

Komisjoni 12. septembri 2023. aasta **rakendusmäärus (EL) 2023/1770**, millega kehtestatakse sätted ühtse Euroopa taeva õhuruumi kasutamiseks vajalike õhusõidukiseadmete kohta ja ühtse Euroopa taeva õhuruumi kasutamisega seotud käitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 29/2009 ja rakendusmäärused (EL) nr 1206/2011, (EL) nr 1207/2011 ja (EL) nr 1079/2012 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 39).

Komisjoni 25. märtsi 2010. aasta **määrus (EL) nr 255/2010**, milles sätestatakse lennuliiklusvoogude juhtimise ühised eeskirjad (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 80, 26.3.2010, lk 10), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 923/2012 (ELT L 281, 13.10.2012, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1006 (ELT L 165, 23.6.2016, lk 8),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/2159 (ELT L 304, 21.11.2017, lk 45).

Komisjoni 29. juuli 2010. aasta **otsus C(2010)5134** ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse hindamise organi määramise kohta (ELTs avaldamata).

Komisjoni 24. veebruari 2011. aasta **määrus (EL) nr 176/2011** teabe kohta, mis tuleb esitada enne funktsionaalse õhuruumiosa kehtestamist ja muutmist (ELT L 51, 25.2.2011, lk 2).

Komisjoni 7. juuli 2011. aasta **otsus C(2011) 4130** võrgustiku haldusasutuse määramise kohta ühtse Euroopa taeva lennuliikluse korraldamise võrgustikule (EMPs kohaldatav tekst) (ELTs avaldamata).

Komisjoni 26. septembri 2012. aasta **rakendusmäärus (EL) nr 923/2012**, millega kehtestatakse ühised lennureeglid ning aeronavigatsiooniteenuseid ja -protseduure käsitlevad käitamissätted ning muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1035/2011 ning määruseid (EÜ) nr 1265/2007, (EÜ) nr 1794/2006, (EÜ) nr 730/2006, (EÜ) nr 1033/2006 ja (EL) nr 255/2010 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 281, 13.10.2012, lk 1), muudetud järgmiste õigusaktidega:

— komisjoni määrus (EL) 2015/340 (ELT L 63, 6.3.2015, lk 1),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1185 (ELT L 196, 21.7.2016, lk 3),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/835 (ELT L 124, 17.5.2017, lk 35),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/469 (ELT L 104, 3.4.2020, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

  — komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1177 (ELT L 259, 10.8.2020, lk 12),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/886 (ELT L 205, 29.6.2020, lk 14),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/666 (ELT L 139, 23.4.2021, lk 187),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/1772 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 79),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/379 (ELT L, 2024/379, 26.1.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/404 (ELT L, 2024/404, 11.4.2024),

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2024/1111 (ELT L, 2024/1111, 23.5.2024).

Komisjoni 3. mai 2013. aasta **rakendusmäärus (EL) nr 409/2013**, milles käsitletakse ühisprojektide määratlemist, juhtimiskorra kehtestamist ja Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava elluviimist toetavate stiimulite väljaselgitamist (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 123, 4.5.2013, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/116 (ELT L 36, 2.2.2021, lk 10).

Komisjoni 1. veebruari 2021. aasta **rakendusmäärus (EL) 2021/116**, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 550/2004 sätestatud Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava rakendamist toetav esimene ühisprojekt, muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 409/2013 ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 716/2014 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 36, 2.2.2021, lk 10).

Käesoleva kokkuleppe kohaldamiseks loetakse määruse lisa järgmises redaktsioonis:

a) pärast punkti 1.2.1.r lisatakse järgmine punkt: „s) Zürich Kloten“;

b) pärast punkti 2.2.1.r lisatakse järgmine punkt: „s) Zürich Kloten“;

c) pärast punkti 2.2.2.r lisatakse järgmine punkt: „s) Zürich Kloten“;

d) pärast punkti 2.2.3.bb lisatakse järgmised punktid: „cc) Geneva; dd) Zürich Kloten“.

Komisjoni 12. juuni 2024. aasta **rakendusotsus (EL) 2024/1663** rakendusmäärusega (EL) 2021/116 kehtestatud esimese ühisprojektiga hõlmatud trajektooriteabe esmase jagamise kohta (ELT L, 2024/1663, 14.6.2024).

Komisjoni 18. juuli 2018. aasta **rakendusmäärus (EL) 2018/1048**, millega kehtestatakse suutlikkusel põhineva navigatsiooni suhtes kohaldatavad õhuruumi kasutamise nõuded ja käitamisprotseduurid (ELT L 189, 26.7.2018, lk 3).

Komisjoni 24. jaanuari 2019. aasta **rakendusmäärus (EL) 2019/123**, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgu funktsioonide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 677/2011 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 28, 31.1.2019, lk 1).

Komisjoni 11. veebruari 2019. aasta **rakendusmäärus (EL) 2019/317**, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva algatuse raames tulemuslikkuse kava ja tasude süsteem ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärused (EL) nr 390/2013 ja (EL) nr 391/2013 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 56, 25.2.2019, lk 1), muudetud järgmise õigusaktiga:

— komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1880 (ELT L 380, 27.10.2021, lk 1).

Komisjoni 6. mai 2019. aasta **rakendusotsus (EL) 2019/709**, millega määratakse võrgu haldaja, kes vastutab ühtse Euroopa taeva lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgu funktsioonide rakendamise eest (teatavaks tehtud numbri C(2019) 3228 all) (ELT L 120, 8.5.2019, lk 27).

Komisjoni 2. juuni 2021. aasta **rakendusotsus (EL) 2021/891**, milles määratakse kindlaks kogu Euroopa Liitu hõlmavad lennuliikluse juhtimisvõrgu läbivaadatud tulemuseesmärgid kolmandaks võrdlusperioodiks (2020–2024) ja millega tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2019/903 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 195, 3.6.2021, lk 3).

Komisjoni 12. juuni 2024. aasta **rakendusotsus (EL) 2024/1688**, millega kehtestatakse kogu ELi hõlmavad lennuliikluse juhtimisvõrgu tulemuseesmärgid neljandaks võrdlusperioodiks, mis algab 1. jaanuaril 2025 ja lõpeb 31. detsembril 2029 (ELT L, 2024/1688, 17.6.2024).

Komisjoni 6. detsembri 2023. aasta **rakendusotsus (EL) 2023/2718**, millega kiidetakse heaks ühtse Euroopa taeva lennuliikluse juhtimise võrgu funktsioone käsitlev võrgu strateegiline kava aastateks 2025–2029 ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2019/2167 (ELT L, 2023/2718, 8.12.2023).

Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta **rakendusotsus (EL) 2019/2168**, võrgu haldusnõukogu esimehe, liikmete ja asendusliikmete ning Euroopa lennunduskriiside koordineerimisüksuse liikmete ja asendusliikmete ametisse nimetamise kohta seoses lennuliikluse korraldamise võrgu funktsioonide rakendamisega kolmandal võrdlusperioodil (2020–2024) (ELT L 328, 18.12.2019, lk 90).

Komisjoni 3. novembri 2020. aasta **rakendusmäärus (EL) 2020/1627** COVID-19 pandeemiast põhjustatud erakorraliste meetmete kohta ühtse Euroopa taeva algatuse tulemuslikkuse kava ja tasude süsteemi kolmandaks võrdlusperioodiks (2020–2024) (ELT L 366, 4.11.2020, lk 7).

6. **Keskkond ja müra**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. märtsi 2002. aasta **direktiiv 2002/30/EÜ** müraga seotud käitamispiirangute eeskirjade ja -korra kehtestamise kohta ühenduse lennuväljadel (EMPs kohaldatav tekst) (artiklid 1–12 ja 14–18) (EÜT L 85, 28.3.2002, lk 40).

(Kehtivad Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Leedu Vabariigi, Läti Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Sloveenia Vabariigi, Tšehhi Vabariigi ja Ungari Vabariigi ühinemistingimusi ning Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavaid muudatusi käsitleva akti I lisa muudatused, mis tulenevad II lisa 8. peatüki („Transpordipoliitika“) G jao („Õhutransport“) punktist 2.)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta **direktiiv 2006/93/EÜ** rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni teise väljaande (1988) 16. lisa 1. köite 3. peatüki II osas käsitletud lennukite lendude reguleerimise kohta (kodifitseeritud versioon) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 374, 27.12.2006, lk 1).

7. **Tarbijakaitse**

Nõukogu 13. juuni 1990. aasta **direktiiv 90/314/EMÜ** reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta (EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59) (artiklid 1–10).

Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta **direktiiv 93/13/EMÜ** ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29) (artiklid 1–11), muudetud järgmise õigusaktiga:

— direktiiv 2011/83/EL (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

Nõukogu 9. oktoobri 1997. aasta **määrus (EÜ) nr 2027/97** lennuettevõtja vastutuse kohta õnnetusjuhtumite puhul (EÜT L 285, 17.10.1997, lk 1) (artiklid 1–8), muudetud järgmise õigusaktiga:

— määrus (EÜ) nr 889/2002 (EÜT L 140, 30.5.2002, lk 2).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta **määrus (EÜ) nr 261/2004**, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 46, 17.2.2004, lk 1).

(artiklid 1–18)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta **määrus (EÜ) nr 1107/2006** puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 204, 26.7.2006, lk 1).

8. **Muud**

Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta **direktiiv 2003/96/EÜ**, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51).

(artikli 14 lõike 1 punkt b ja artikli 14 lõige 2)

9. **Lisad**

A: Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokoll

B: Šveitsis EASA tegevuses osalejate üle teostatavat Euroopa Liidu finantskontrolli käsitlevad sätted

A LISA

EUROOPA LIIDU PRIVILEEGIDE JA IMMUNITEETIDE PROTOKOLL

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

VÕTTES ARVESSE, et kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 343 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikliga 191 on Euroopa Liidul ja Euroopa Aatomienergiaühendusel liikmesriikide territooriumil oma ülesannete täitmiseks vajalikud privileegid ja immuniteedid,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule:

I PEATÜKK

EUROOPA LIIDU OMAND, VARA JA TEGEVUS

Artikkel 1

Liidu ruumid ja ehitised on puutumatud. Neid ei või läbi otsida, arestida, konfiskeerida ega sundvõõrandada. Liidu omandi ja vara suhtes ei kehti Euroopa Kohtu loata ükski haldus- ega õiguslik piirang.

Artikkel 2

Liidu arhiivid on puutumatud.

Artikkel 3

Liit, tema vara, tulud ja muu omand on vabastatud kõikidest otsestest maksudest.

Alati kui võimalik, võtavad liikmesriikide valitsused asjakohased meetmed, et hüvitada või tagastada vallas- või kinnisvara hinnas sisalduvad kaudsed maksud või müügimaksud, kui liit teeb oma ametlikuks kasutuseks ulatuslikke oste, mille hind sisaldab selliseid makse. Neid sätteid ei kohaldata, kui nende mõjul liidu piires kahjustataks konkurentsi.

Vabastus ei kehti selliste maksude ja tasude suhtes, mis katavad üksnes kommunaalteenuste kulud.

Artikkel 4

Liidu ametialaseks kasutamiseks imporditavad ja eksporditavad kaubad on vabastatud kõikidest tollimaksudest, -keeldudest ja -piirangutest; selliselt imporditud kaupu ei või impordiriigi territooriumil müüa ega muul viisil võõrandada tasu eest ega tasuta, välja arvatud selle riigi valitsuse heakskiidetud tingimustel.

Samuti on liidu väljaanded vabastatud tollimaksudest, impordi- ja ekspordikeeldudest ning impordi- ja ekspordipiirangutest.

II PEATÜKK

SIDE JA REISILUBA (*LAISSEZ-PASSER*)

Artikkel 5

Liidu institutsioonidele võimaldatakse ametlikuks sidepidamiseks ja kõikide oma dokumentide edastamiseks iga liikmesriigi territooriumil sama kord, mille see riik tagab diplomaatilistele esindustele.

Liidu institutsioonide ametlikku kirjavahetust ja muid ametlikke teateid ei tsenseerita.

Artikkel 6

Liidu institutsioonide presidendid võivad liidu institutsioonide liikmetele ja teenistujatele väljastada nõukogu poolt lihthäälteenamusega kehtestatud vormis reisiloa (*laissez-passer*), mida liikmesriikide ametiasutused tunnustavad kehtiva reisidokumendina. Neid reisilube väljastatakse ametnikele ja muudele teenistujatele tingimustel, mis on ette nähtud liidu ametnike personalieeskirjades ja muude teenistujate teenistustingimustes.

Komisjon võib sõlmida lepinguid nende reisilubade tunnustamiseks kehtivate reisidokumentidena kolmandate riikide territooriumil.

III PEATÜKK

EUROOPA PARLAMENDI LIIKMED

Artikkel 7

Euroopa Parlamendi istungipaika sõitvate või sealt lahkuvate Euroopa Parlamendi liikmete vaba liikumise suhtes ei kehtestata ühtegi haldus- ega muud piirangut.

Euroopa Parlamendi liikmetele võimaldatakse seoses tollikontrolli ja rahavahetusega:

a) nende oma valitsuse poolt samad soodustused, mis välismaal ajutisel ametilähetusel olevatele kõrgetele ametnikele;

b) teiste liikmesriikide valitsuste poolt samad soodustused, mis välisriikide valitsuste esindajatele ajutisel ametilähetusel.

Artikkel 8

Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.

Artikkel 9

Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal on parlamendi liikmetel:

a) oma riigi territooriumil samasugune immuniteet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;

b) teise liikmesriigi territooriumil immuniteet tõkendite ja kohtumenetluse suhtes.

Immuniteet kehtib Euroopa Parlamendi liikmete suhtes ka siis, kui nad reisivad Euroopa Parlamenti ja sealt tagasi.

Parlamendi liige ei saa nõuda immuniteediga kaasnevaid õigusi, kui ta on tabatud õigusrikkumiselt, ning see ei takista Euroopa Parlamenti kasutamast õigust tühistada oma liikme immuniteet.

IV PEATÜKK

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE TÖÖS OSALEVAD LIIKMESRIIKIDE ESINDAJAD

Artikkel 10

Liidu institutsioonide töös osalevatele liikmesriikide esindajatele, nende nõuandjatele ja tehnilistele asjatundjatele võimaldatakse oma kohustusi täites ning kohtumispaika ja sealt tagasi sõites tavapärased privileegid, immuniteedid ja soodustused.

Käesolev artikkel kehtib ka liidu konsultatiivorganite kohta.

V PEATÜKK

EUROOPA LIIDU AMETNIKUD JA MUUD TEENISTUJAD

Artikkel 11

Iga liikmesriigi territooriumil on liidu ametnikel ja muudel teenistujatel nende kodakondsusest olenemata järgmised privileegid ja immuniteedid:

a) vastavalt aluslepingute sätetele, mis käsitlevad ühest küljest ametnike ja muude teenistujate vastutust liidu ees ja teisest küljest Euroopa Liidu Kohtu pädevust liidu ja selle ametnike vahelistes vaidlustes, kohtulik puutumatus ametiülesannete täitmisel sooritatud tegude, sealhulgas suuliste ja kirjalike avalduste suhtes. Neile jääb see puutumatus ka pärast nende ametist lahkumist;

b) teenistujate, nende abikaasade ja neist sõltuvate pereliikmete puhul ei kehti sisseõidupiirangud ega välismaalaste registreerimise formaalsused;

c) valuutavahetust reguleerivate määruste rakendamisel võimaldatakse neile samad soodustused, mis on ette nähtud rahvusvaheliste organisatsioonide ametnikele;

d) õigus selles riigis esmakordsel ametisseasumisel tollimaksuvabalt riiki tuua oma mööbel ja muu vallasvara ning õigus oma mööbel ja muu vallasvara tollimaksuvabalt sellest riigist taas välja viia, kui nende ametikohustused selles riigis lõpevad; mõlemal juhul vastavalt tingimustele, mida peab vajalikuks selle riigi valitsus, kus seda õigust kasutatakse;

e) õigus tollimaksuvabalt riiki tuua isiklikuks kasutamiseks mõeldud auto, mis on omandatud riigis, kus nad viimati elasid, või riigis, mille kodakondsed nad on, selle riigi siseturul valitsevate tingimuste kohaselt, ning see auto tollimaksuvabalt sellest riigist taas välja viia; mõlemal juhul vastavalt tingimustele, mida peab vajalikuks asjaomase riigi valitsus.

Artikkel 12

Kooskõlas tingimuste ja menetlusega, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist asjaomaste institutsioonidega määruste abil kinnitanud, on liidu ametnikud ja muud teenistujad kohustatud maksma liidule maksu töö- ja muudelt tasudelt, mida liit neile maksab.

Euroopa Liidu makstud töö- ja muudelt tasudelt ei maksta riiklikke makse.

Artikkel 13

Tulumaksu, omandimaksu ja pärandimaksu rakendamisel ning liidu liikmesriikide vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimist käsitlevate konventsioonide kohaldamisel loetakse nende liidu ametnike ja muude teenistujate elukohaks, kes üksnes oma kohustuste täitmiseks liidu teenistuses asuvad elama liikmesriiki, kus nad liidu teenistusse astudes ei ole maksukohustuslased, nii riigis, kus nad tegelikult elavad, kui ka riigis, kus nad on maksukohustuslased, viimati nimetatud riiki, tingimusel et see riik on liidu liige. See säte kehtib ka abikaasa kohta, kui abikaasa ei tegutse iseseisvalt tasustataval töökohal, ning käesolevas artiklis nimetatud isikute ülalpidamisel ja hoole all olevate laste kohta.

Eelmises lõigus nimetatud isikutele kuuluv vallasvara, mis asub selle riigi territooriumil, kus nad viibivad, on selles riigis vabastatud pärandimaksust; pärandimaksu suurust määrates loetakse selline vara nende isikute maksustavas elukohariigis asuvaks, arvestades kolmandate riikide õigusi ja topeltmaksustamist käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonide võimalikku kohaldamist.

Käesoleva artikli sätete kohaldamisel ei arvestata sellist elukohta, mis on seotud üksnes kohustuste täitmisega muude rahvusvaheliste organisatsioonide teenistuses.

Artikkel 14

Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist asjaomaste institutsioonidega määruste abil liidu ametnike ja muude teenistujate sotsiaalkindlustustagatiste kava.

Artikkel 15

Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist muude asjaomaste institutsioonidega määruste abil kindlaks liidu ametnike ja muude teenistujate kategooriad, kelle suhtes osaliselt või täielikult kehtivad artikli 11, artikli 12 teise lõigu ja artikli 13 sätted.

Liikmesriikide valitsustele teatatakse korrapäraselt sellistesse kategooriatesse kuuluvate ametnike ja muude teenistujate nimed, ametinimetused ja aadressid.

VI PEATÜKK

EUROOPA LIIDU JUURDE AKREDITEERITUD KOLMANDATE RIIKIDE ESINDUSTE PRIVILEEGID JA IMMUNITEEDID

Artikkel 16

Liikmesriik, mille territooriumil on liidu institutsiooni asukoht, annab kolmandate riikide esindustele, mis on akrediteeritud liidu juurde, tavapärased diplomaatilised immuniteedid ja privileegid.

VII PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 17

Liidu ametnikele ja muudele teenistujatele antakse privileegid, immuniteedid ja soodustused üksnes liidu huvides.

Iga liidu institutsioon peab ametnikule või muule teenistujale antud immuniteedi tühistama alati, kui kõnealune institutsioon leiab, et sellise immuniteedi tühistamine ei ole vastuolus liidu huvidega.

Artikkel 18

Käesoleva protokolli kohaldamisel teevad liidu institutsioonid koostööd asjaomaste liikmesriikide vastutavate asutustega.

Artikkel 19

Artikleid 11–14 ja artiklit 17 kohaldatakse komisjoni liikmete suhtes.

Artikkel 20

Artikleid 11 kuni 14 ja artiklit 17 kohaldatakse Euroopa Liidu Kohtu kohtunike, kohtujuristide, kohtusekretäride ja kaasettekandjate suhtes, ilma et eelöeldu piiraks protokolli Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta, kohtunike ja kohtujuristide kohtulikku puutumatust käsitleva artikli 3 sätete kohaldamist.

Artikkel 21

Käesolevat protokolli kohaldatakse ka Euroopa Investeerimispanga, selle organite liikmete, personali ning selle tegevuses osalevate liikmesriikide esindajate suhtes, ilma et see piiraks Euroopa Investeerimispanga põhikirja protokolli sätete kohaldamist.

Euroopa Investeerimispank on vabastatud mis tahes kujul maksustamisest või muust sellelaadsest kohustusest tema kapitali mis tahes suurenemise korral ning sellega seotud võimalikest formaalsustest riigis, kus on kõnealuse panga asukoht. Samuti ei anna tema tegevuse lõpetamine või likvideerimine alust maksustamiseks. Panga ja selle organite põhikirjalist tegevust ei maksustata käibemaksuga.

Artikkel 22

Käesolevat protokolli kohaldatakse ka Euroopa Keskpanga, selle organite liikmete ja personali suhtes, ilma et see piiraks Euroopa Keskpankade Süsteemi ning Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokolli sätete kohaldamist.

Euroopa Keskpank on vabastatud mis tahes kujul maksustamisest või muust sellelaadsest kohustusest tema kapitali mis tahes suurenemise korral ning sellega seotud võimalikest formaalsustest riigis, kus on kõnealuse panga asukoht. Panga ja selle organite tegevust, mis lähtub Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirjast, ei maksustata käibemaksuga.

Liide

EUROOPA LIIDU PRIVILEEGIDE JA IMMUNITEETIDE PROTOKOLLI ŠVEITSIS KOHALDAMISE MENETLUS

1. Kohaldamise laiendamine Šveitsile

Igat viidet liikmesriikidele Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokollis (edaspidi „protokoll“) mõistetakse nii, et see hõlmab ka Šveitsi, kui järgmiste sätetega ei ole ette nähtud teisiti.

2. Lennundusohutusameti vabastamine kaudsetest maksudest (kaasa arvatud käibemaks)

Šveitsist eksporditavatelt toodetelt ja teenustelt ei tule maksta Šveitsi käibemaksu. Kui tegemist on lennundusohutusameti ametlikuks kasutamiseks protokolli artikli 3 teise lõigu kohaselt Šveitsi tarnitavate toodete või seal osutatavate teenustega, vabastatakse need käibemaksust selle tagastamise teel. Käibemaksust vabastatakse juhul, kui toodete ja teenuste ostuhind arvel või sellega võrdsustatud dokumendil on kokku vähemalt 100 Šveitsi franki (maksud kaasa arvatud).

Käibemaksu tagastamine toimub sellekohase Šveitsi vormi esitamisel föderaalse maksuameti käibemaksu osakonda. Taotlused tuleb üldjuhul läbi vaadata kolme kuu jooksul alates kuupäevast, kui tagastamistaotlus koos vajalike tõendavate dokumentidega esitati.

3. Lennundusohutusameti personali käsitlevate eeskirjade kohaldamise menetlus

Vastavalt protokolli artikli 12 teisele lõigule vabastab Šveits vastavalt riigisisese õiguse põhimõtetele lennundusohutusameti ametnikud ja teised töötajad määruse (Euratom, ESTÜ, EMÜ) nr 549/69 ([1]) artikli 2 tähenduses föderaal-, kantoni- ja kommuunimaksudest palgalt, töötasult ja tasudelt, mida neile maksab Euroopa Liit ja mis on maksustatud liidusisese maksuga.

Kõnealuse protokolli artikli 13 kohaldamisel ei käsitata Šveitsi liikmesriigina eespool esitatud punkti 1 tähenduses.

Lennundusohutusameti ametnikud ja teised töötajad ning nende pereliikmed, kes on Euroopa Liidu ametnike ja teiste teenistujate suhtes kehtiva sotsiaalkindlustuse süsteemi liikmed, ei pea tingimata olema allutatud Šveitsi sotsiaalkindlustuse süsteemile.

Euroopa Liidu Kohtul on ainupädevus kõigis lennundusohutusameti või komisjoni ja tema personali vahelisi suhteid käsitlevates küsimustes seoses nõukogu määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ([2]) ja teiste Euroopa Liidu õiguse töötingimusi määratlevate sätete kohaldamisega.

([1]) Nõukogu 25. märtsi 1969. aasta määrus (Euratom, ESTÜ, EMÜ) nr 549/69, millega määratakse kindlaks Euroopa ühenduste ametnike ja muude teenistujate kategooriad, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 12, artikli 13 teist lõiku ja artiklit 14 (EÜT L 74, 27.3.1969, lk 1). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1749/2002 (EÜT L 264, 2.10.2002, lk 13).

([2]) Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (muudele teenistujatele kohaldatav kord) (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 2104/2005 (ELT L 337, 22.12.2005, lk 7).

B LISA

FINANTSKONTROLL ŠVEITSI-POOLSETE EUROOPA LENNUNDUSOHUTUSAMETI TEGEVUSES OSALEJATE ÜLE

Artikkel 1

Otsene teabevahetus

Lennundusohutusamet ja komisjon suhtlevad otse kõigi Šveitsis asuvate isikute või ettevõtjatega, kes osalevad lennundusohutusameti tegevuses lepinguosalistena, lennundusohutusameti programmis osalejatena, isikutena, kellele on tehtud makseid lennundusohutusameti või ühenduse eelarvest, või alltöövõtjatena. Need isikud võivad edastada otse komisjonile või lennundusohutusametile kogu olulise teabe ja dokumendid, mis nad peavad esitama vastavalt käesolevas otsuses viidatud vahenditele, sõlmitud lepingutele või kokkulepetele ja kõigile nende alusel vastuvõetud otsustele.

Artikkel 2

Kontrollid

1. Vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, ([1]) ja lennundusohutusameti finantseeskirjale, mille haldusnõukogu võttis vastu 26. märtsil 2003, vastavalt komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ([2]) artiklis 185, ja muudele käesolevas otsuses osutatud õigusaktidele võib Šveitsis asutatud ettevõtetega sõlmitud lepingutes ja kokkulepetes ning nendega koos vastuvõetud otsustes ette näha, et nende ja nende alltöövõtjate juures võivad igal ajal toimuda teaduslikud, finants-, tehnoloogilised või muud auditid, mida viivad läbi lennundusohutusameti või komisjoni ametnikud või lennundusohutusameti ja komisjoni poolt volitatud muud isikud.

2. Lennundusohutusameti või komisjoni ametnikele ja muudele kõnealuse ameti ja komisjoni volitatud isikutele peab olema tagatud kontrolli teostamiseks vajalik juurdepääs ruumidele, töödele ja dokumentidele ning kogu auditi teostamiseks vajalikule teabele, kaasa arvatud elektroonilisel kujul. Seda juurdepääsuõigust väljendatakse selgesõnaliselt lepingutes ja kokkulepetes, mis on sõlmitud käesolevas otsuses viidatud vahendite rakendamiseks.

3. Euroopa Kontrollikojal on samad õigused kui komisjonil.

4. Auditid võivad toimuda kuni viis aastat pärast käesoleva otsuse kehtivuse lõppu või vastavalt sõlmitud lepingutes või kokkulepetes ning vastuvõetud otsustes ettenähtud tähtaegadele.

5. Šveitsi föderaalset finantskontrolli teavitatakse eelnevalt Šveitsi territooriumil teostatavatest audititest. See teave ei ole niisuguste auditite teostamise seaduslik tingimus.

Artikkel 3

Kohapealne kontroll

1. Käesoleva kokkuleppe kohaselt on komisjon (OLAF) volitatud teostama kohapealset kontrolli ja ülevaatusi Šveitsi territooriumil vastavalt tingimustele, mis on sätestatud nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest ([3]).

([1]) EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.
([3]) EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

2. Kohapealse kontrolli ja inspekteerimise valmistab komisjon ette ja viib läbi tihedas koostöös Šveitsi föderaalse finantskontrolli või teiste pädevate, Šveitsi föderaalse finantskontrolli määratud Šveitsi asutustega. Asjaomastele asutustele teatatakse võimalikult kiiresti kontrolli ja inspekteerimise objekt, eesmärk ja õiguslik alus, et nad võiksid tagada igakülgse vajaliku abi. Sel eesmärgil võivad Šveitsi pädevate asutuste töötajad osaleda kohapealses kontrollis ja inspekteerimises.

3. Kui asjaomased Šveitsi asutused soovivad, võivad kohapealse kontrolli ja inspekteerimise korraldada komisjon ja kõnealused asutused ühiselt.

4. Kui programmis osalejad on kohapealse kontrolli või inspekteerimise vastu, tagavad Šveitsi asutused siseriiklikke eeskirju järgides komisjoni inspektoritele igakülgse vajaliku abi kohapealse kontrolli ja inspekteerimise edukaks teostamiseks.

5. Komisjon edastab võimalikult kiiresti Šveitsi föderaalsele finantskontrollile kõik asjaolud või kahtlused selliste rikkumiste kohta, millest ta on kohapealse kontrolli või inspekteerimise käigus teadlikuks saanud. Igal juhul peab komisjon teavitama eespool nimetatud asutust kontrolli või inspekteerimise tulemustest.

Artikkel 4

Teavitamine ja nõustamine

1. Käesoleva lisa edukaks rakendamiseks vahetavad ühenduse ja Šveitsi pädevad asutused regulaarselt teavet ning peavad ühe või teise lepinguosalise taotlusel nõupidamisi.

2. Šveitsi pädevad asutused teavitavad viivitamatult lennundusohutusametit ja komisjoni kõigist neile teatavaks saanud asjaoludest või kahtlustest seoses eeskirjade eiramisega käesolevas otsuses viidatud vahendite kohaldamiseks sõlmitud lepingute ja kokkulepete sõlmimisel ja rakendamisel.

Artikkel 5

Konfidentsiaalsus

Kogu käesoleva lisa alusel mis tahes vormis edastatud või saadud teavet käsitletakse ametisaladusena ja seda kaitstakse nagu muud samalaadset informatsiooni Šveitsi õigusaktide ja ühenduse institutsioonide suhtes kehtivate vastavate sätetega. Sellist teavet võib edastada üksnes ühenduse institutsioonides, liikmesriikides või Šveitsis olevatele isikutele, kes oma ülesannete tõttu peavad seda teadma; samuti tohib seda teavet kasutada üksnes selleks, et tagada lepinguosaliste finantshuvide tõhus kaitse.

Artikkel 6

Haldusmeetmed ja -sanktsioonid

Ilma et see piiraks Šveitsi karistusõiguse kohaldamist, võib lennundusohutusamet või komisjon võtta haldusmeetmeid ja määrata halduskaristusi vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, samuti nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta ([4]).

([4]) EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

Artikkel 7

Sissenõudmine ja täitmine

Lennundusohutusameti ja komisjoni poolt käesoleva otsuse rakendusalas vastuvõetud otsused, mis sisaldavad rahalisi kohustusi muudele isikutele kui riikidele, kuuluvad täitmisele Šveitsis.

Täitekorraldus väljastatakse ilma muu kontrollita pärast dokumendi autentsuse tõestamist Šveitsi valitsuse määratud asutuse poolt, kes teavitab sellest lennundusohutusametit või komisjoni. Sundtäitmine toimub vastavalt Šveitsi menetlusõigusele. Täitedokumendi aluseks oleva otsuse seaduslikkust kontrollib Euroopa Liidu Kohus.

Euroopa Liidu Kohtu otsused, mis tehakse vahekohtuklausli alusel, kuuluvad täitmisele samadel tingimustel.